



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Victoria Chele,
reprezentată de avocatul Andrei Domenco,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Victoria Chele împotriva lui Victor Chele, intervenient accesoriu Direcția
Asistență Socială și Protecția Familiei Cimișlia, cu privire la decăderea din
drepturile părintești,

împotriva deciziei din 01 august 2023 a Curții de Apel Comrat,

*(Dosarul nr. 2ra-1583/23
NR. PIGD 2-22166449-01-2ra-03112023)*

Recurs declarat după 01 septembrie 2023. Invocarea declarativă a
art. 432 alin. (1)-(2) din Codul de procedură civilă nu
constituie temei pentru admisibilitatea recursului

Judecătoria Cimișlia, sediul Central: jud. I. Volcovschi
Curtea de Apel Comrat: jud. D. Fugenjo, Ș. Starciuc, G. Colev

02 octombrie 2024
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 noiembrie 2022, Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Chele, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Cimișlia, cu privire la decăderea din drepturile părintești (f. d. 4-10).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, a indicat că la data de 25 iulie 2015, Victoria Chele a încheiat căsătoria cu Victor Chele la OSC Cimișlia fiind înregistrat actul de stare civilă cu nr. 74 din 25 iulie 2015. Din căsătoriei au un copil minor comun XXXXX, născut la XXXXX, fapt confirmat prin certificatul de naștere.

3. A menționat că, în baza hotărârii din 22 aprilie 2019 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, a fost desfăcută căsătoria dintre soți și stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu mama acestuia Victoria Chele. S-a încasat de la Victor Chele în beneficiul reclamantei, pensia de întreținere a copilului minor în sumă fixă de 1 000 de lei lunar până la atingerea majoratului, aceasta ulterior fiind pusă spre executare. Ulterior, la 07 februarie 2019, la cererea lui Victor Chele a fost emisă Decizia DASPF Cimișlia nr. 133 cu privire la stabilirea modului de participare a lui Victor Chele la educația copilului XXXXX.

4. A susținut, că încă din perioada căsătoriei când aceștia locuiau împreună, pârâtul manifesta un comportament violent, aplicând violența fizică și psihică atât față de Victoria Chele, cât și față de copilul minor pe care îl aveau, acesta fiind la vârsta de doar XXXXX ani. Prin urmare, în anul 2018 Judecătoria Cimișlia a emis două ordonanțe de protecție în privința agresorului Victor Chele, fiindu-i aplicate mai multe măsuri de protecție

Victoriei Chele care potrivit CtEDO, violența împotriva soției/mamei în prezența copilului minor este considerată și violență împotriva copilului minor.

5. La fel a indicat că pârâtul Victor Chele suferă de alcoolism de mai mulți ani, acesta fiind pus la evidență în cadrul IMSP Spitalul Raional Cimișlia încă din perioada când se afla în căsătorie cu reclamanta. Prin urmare, la data de 13 mai 2022, partea apărării a înaintat o cerere de eliberarea a informației în acest sens de către instituția de resort. Astfel, la 20 mai 2022, IMSP Spitalul Raional Cimișlia a refuzat furnizarea informației privind aflarea la evidență medicului narcolog s-au dacă suferă de alcoolism Victor Chele.

6. De asemenea a menționat, că momentul decisiv care a convins reclamanta să înainteze prezenta acțiune a fost situația petrecută la data de 08 aprilie 2022, unde în spațiul public pe pagina oficială de facebook a poliției și anume „Poliția Republicii Moldova” a fost publicată o postare precum că: „în jurul orei 16:30, pe o stradă din orașul Cimișlia, ofițerii de patrulare au observat o mașină de marca Dacia, care în timpul deplasării a ajuns cu o roată într-un șanț. Iar, în automobil, pe bancheta din spate, în lipsa unui scaunel auto, se afla un minor de XXXXX ani, iar, șoferul, tatăl copilului, era vizibil în stare de ebrietate. Bărbatul a fost supus testului alcoolsopic, rezultatul fiind de 0,98 mg/l vapori de alcool în aerul expirat. Acesta urmează să fie documentat penal pentru acțiunile sale...”, știre care poate fi accesată la prezentul link: <https://www.facebook.com/politiarepubnciimoldova/posts/349441287226562>. Iar, în urma elucidării situației respective, persoana s-a adeverit a fi Victor Chele, iar copilul minor aflat în mașină fiind fiul comun XXXXX.

7. La fel a menționat, ca circumstanțele de fapt și acțiunile faptice a tatălui Victor Chele sunt contrare interesului superior al copilului, mai mult ca atât, pune în pericol viața și sănătatea acestuia prin neglijarea obligațiilor părintești și neglijarea copilului, prin comportarea sa amorală care influențează negativ asupra copilului minor și care combat întru totul principiile caracteristice dezvoltării și creșterii copilului minor.

8. Suplimentar a indicat, că pârâtul nu este demn să păstreze legăturile cu copilul său, prezența acestuia în viața copilului fiind una periculoasă, iar situația de fapt constatată și descrisă mai sus, determină necesitatea derogării de la principiul necesității menținerii legăturilor copilului cu familia, în

condițiile în care pârâtul nu-și exercită atât drepturile părintești cât și obligațiile. Or, legătura părinte-copil trebuie să fie una pozitivă și echilibrată și să crească progresiv. Copilul are nevoie de un climat familial echilibrat în care să se simtă în siguranță și să aibă parte de o comunicare eficientă cu părinții săi. Acest lucru este posibil dacă părinții sunt atenți la nevoile copilului, se preocupă de educația lui, sunt afectuoși și participă la evenimentele importante din viața lui. Iar, paternitatea presupune nu doar drepturi dar și obligații și acestea nu pot fi iluzorii ori formale, iar la caz, abuzarea de drepturi părintești, violența fizică și psihică, comportarea amorală și suferința de alcoolism fac ca prezenta cerere să fie pe deplin întemeiată.

9. În drept, Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. art. 53, 60, 61, 67, 68 din Codul Familiei, art. 3 alin. (1), 18 alin. (1), art.27 alin. (2) al Convenției internaționale, cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, art.8 CEDO.

10. Reclamanta a solicitat decăderea din drepturile părintești a lui Victor Chele față de copilul minor Ion Chele, precum și încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată constituite din cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 10 000 de lei, potrivit bonului de plată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 27 februarie 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Chele. A fost decăzut din drepturile părintești Victor Chele a.n. XXXXX, față de copilul minor XXXXX a.n. XXXXX. S-a încasat de la Victor Chele a.n.XXXXX în beneficiul Victoriei Chele a.n.XXXXX, cheltuieli de judecată în mărime totală de 10 155 de lei, asistența juridică avocatului și taxa de stat pentru înaintarea acțiunii. (f. d. 87, 92-95).

12. În susținerea soluției adoptate, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii acțiunii și decăderii lui Victor Chele din drepturi părintești față de copilul minor XXXXX deoarece, acțiunile faptice a lui Victor Chele sunt contrare interesului superior al copilului, mai mult ca atât, pune în pericol viața și sănătatea acestuia prin neglijarea obligațiilor părintești și a copilului, prin comportarea sa amorală care influențează negativ asupra copilului

minor și care pune la îndoiala principiile caracteristice dezvoltării și creșterii copilului minor.

13. Totodată, prima instanță a reținut că, păstrarea legăturilor cu copilul, prin comportamentul pârâtului duce la o experiență periculoasă între părinte și copilul minor, iar situația de fapt determină necesitatea derogării de la principiul necesității menținerii legăturilor copilului cu acesta, în condițiile în care pârâtul nu-și exercită atât drepturile părintești cât și obligațiunile.

14. Cu referire la cerința reclamantei cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată constituite din 10 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 155 de lei cu titlu de taxă de stat, prima instanța a constatat că cheltuielile de judecata solicitate și suportate de către partea reclamanta sunt, rezonabile, reale, necesare și legale, care urmează a fi încasate din contul pârâtului integral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

15. La 28 februarie 2023, Victor Chele, reprezentat de avocatul Alexandru Găină a declarat apel nemotivat, iar la 30 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal, a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 27 februarie 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii (f. d. 91-91-verso, 109-111).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

16. Prin decizia din 01 august 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a admis apelul declarat de Victor Chele, reprezentat de avocatul Alexandru Găină, s-a casat hotărârea din 27 februarie 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre, prin care: S-a respins ca nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Chele. (f. d. 139-139-verso, 140-146).

17. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că decăderea din drepturile părintești constituie o măsură ce poate fi luată numai în interesele copilului minor și urmărește protejarea acestor interese.

18. Astfel, din conținutul cererii de chemare în judecată, analiza probelor prezentate, cât și motivele reținute de instanța de fond, nu s-a stabilit care

sunt acele acțiuni exercitate de apelant în calitatea sa de părinte, contrar intereselor minorului, care au periclitat (primejduit) dezvoltarea fizică, morală și intelectuală a copilului, or simpla invocare a stării de ebrietate alcoolică, care a fost probată doar într-un singur caz, nu poate impune în restricționarea persoanei asupra drepturilor de părinte.

19. Totodată, instanța de apel a remarcat că simpla invocare a dependenței de alcool a pârâtului, nu poate fi reținută temei de decădere din drepturile părintești, or în raport cu celelalte circumstanțe stabilite, și anume lipsa restanței la plata pensiei alimentare, prezența activă a tatălui în viața copilului minor, existând în sensul dat și Decizia DASPF Cimișlia cu privire la stabilirea modului de participare a lui Victor Chele la educația copilului XXXXX, nr. 133 din 07 februarie 2019, caracteristica pozitivă a apelantului cât și caracteristica minorului, în care este menționată participarea tatălui în procesul de educație și întreținere a minorului, în cumul aceste probe dau un aport superior pozitiv celui negativ invocat de reclamantă.

20. La caz, instanța de apel a menționat că, decăderea din drepturile părintești este cea mai aspră sancțiune din dreptul familiei, ce se poate aplica unui părinte pentru greșeli de o gravitate deosebită în exercitarea drepturilor sale, sau îndeplinirea îndatoririlor părintești, cu privire la persoana copilului minor.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

21. La 02 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, a declarat recurs împotriva deciziei din 01 august 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 157-163).

SOLICITAREA RECURRENTULUI

22. În motivarea recursului, recurentul Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, a invocat că instanța de apel nu a dat o apreciere corectă a probelor prezentate și acceptate de instanța de fond.

23. De asemenea, a reiterat că argumentul reținut de instanța de apel este arbitrar și lipsit de substrat factologic precum că starea de ebrietate a lui Victor Chele nu s-a răsfrâns negativ asupra educației copilului, or

petiționarul și copilul nu trebuie să aștepte și să permită unui părinte care face abuz de alcool să influențeze negativ asupra copilului sau să-l pună în pericol.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

24. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

25. Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 01 august 2023 a Curții de Apel Comrat a fost recepționată de avocatul Andrei Domenco, în interesele Victoriei Chele la data de 10 octombrie 2023, fapt confirmat prin avizele de recepție (f. d. 153).

26. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 02 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, în termenul legal.

27. La 26 aprilie 2024, în adresa lui Victor Chele și avocatului Alexandru Găină fost expediată copia recursului declarat de Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 169), fiind recepționată de avocatul Alexandru Găină la 07 mai 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 174). Corespondența expediată în adresa lui Victor Chele a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea factorului poștal „nereclamat” (f. d. 179-180).

28. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimatul nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Art. 433 alin. (1) lit. (a) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);

30. Art. 432 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din

01 septembrie 2023):

- (1) Recursul este admis dacă:
- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
 - b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
 - c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
 - d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
 - e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
 - f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.
- (2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

31. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

33. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, împotriva deciziei din 01 august 2023 a Curții de Apel Comrat, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că

procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

35. Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenico, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

37. Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenico, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător.

39. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și

dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

41. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

42. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, ca fiind inadmisibil.

43. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art.433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Victoria Chele, reprezentată de avocatul Andrei Domenco, împotriva deciziei din 01 august 2023 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni